

המכשפה בבית ממול

חוברת העשרה

מנהלים, רכזים ומורים יקרים,

לכל הילדים, ביקור בתיאטרון הוא חוויה רגשית, ייחודית ויוצאת דופן. דרך היצירה הם נכנסים לעולם חדש שיש לו שפה משלו ומרכיבים ייחודיים לו. מטרת "חוברת העשרה" היא להעשיר את חווית הצפייה בהצגת תיאטרון, להרחיב את עולמם של התלמידים ולעודד את מעורבותם. בחוברת זו תמצאו חומר רקע, מכתבים מיוצרי ההצגה, דיון לאחר צפייה ופעילויות. כל אלה על מנת לעזור לילדים בהבנת המרכיבים, להעצים את החוויה התיאטרונית ולחדד את הביקורת שלהם כצופים. יכולתו של הילד לנהל דיאלוג אחרי הצגה תלויה בין היתר בהכנה מוקדמת, בהבנת תהליכי היצירה, ובשיתוף הפעולה העצמאי שלו.

אשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה ופנייה ולסייע בפעולות ההכנה לצפייה בהצגה.

בברכת צפייה מהנה,

יעל ביאגון-ציטרון

מנהלת תוכן ומחלקה חינוכית

טלפון: 03-5021555 שלוחה 227

1

פעילות טרום-צפייה

מכשפות מפורסמות

תנו לילדים כמה דוגמאות של מכשפות מאגדות, סיפורים וסרטים ואפשרו להם לספר את הסיפור של כל אחת מהן.
(לדוגמא: המכשפה של עמי ותמי, המכשפה של שלגיה, המכשפה מהיפהייה הנרדמת, המכשפה מהנסיך והצפרדע, המכשפות מ"הארי פוטר")

מהי מכשפה?

לפי ההגדרה הקלאסית, מכשפה היא "אישה העוסקת בכישוף".

* שאלו את הילדים:

* איך לדעתכם נראית מכשפה?

* מה היא לובשת?

* איפה היא גרה?

* מה היא עושה/במה היא עובדת?

* איזה חיות מחמד יש לה?

* מה היא אוהבת לאכול?

נסו להבחין מה משותף לתשובות הילדים; בחלק גדול מן האגדות מתוארות מכשפות כנשים זקנות לבושות גלימה שחורה, לראשן מצנפת מחודדת ובידן מטאטא שעליו הן רוכבות. חלקן מתוארות כבעלות שיניים מרקיבות, אף עקום ופנים מקומטות.

* האם עלו תשובות יוצאות מן הכלל?

* האם ישנן מכשפות יפות? או מכשפות טובות?

* איך יודעים אם מישהי היא מכשפה?

* המשיכו את הדיון עם הילדים לסטריאוטיפים נוספים:

* איך נראה "חנון"? מה הוא לובש, איך הוא מדבר, מה הוא אוהב לעשות?

* ומה עם "מלכת הכיתה"? וקפטן נבחרת הכדורגל של השכבה?

חשבו על דמויות נוספות.

נסו למצוא מאפיינים "טיפוטיים" לכל אחת מהדמויות האלה, ואז נסו להצליב בין המאפיינים ולבדוק האם הדמות שנוצרת אפשרית בעיניכם.

לדוגמא:

שלב א': חנון - אוהב מחשבים, טוב בלימודים, לא טוב בספורט, לא מקובל.
הכדורגלן הכי טוב בכיתה - טוב בספורט, חזק, לא טוב בלימודים

שלב ב':

* **האם יכול להיות שמישהו יאהב לשחק במחשב ויהיה טוב בספורט?**

* **האם יכול להיות שמישהו יהיה תלמיד טוב, ושחקן כדורסל מצוין בו זמנית?**

* **או שמישהי תהיה טובה בחשבון אבל לא תאהב לצייר?**

* **הזמינו את הילדים ליצור שילובים בין כמה דמויות שכאלה, ובהמשך הזמינו אותם לבחור את התכונות שמרכיבות את הדמות שלהם.**

גם אני מכיר מכשפה

* **הציעו לתלמידים לספר / לכתוב סיפור על מכשפה.**
זו יכולה להיות שכנה מוזרה, מורה מפחידה, מישהי שמופיעה בחלומות. כמובן שהסיפור יכול להיות לגמרי דמיוני.

* **בקשו מהם לצרף ציור של המכשפה שלהם.**

2

פעילות לאחר צפייה

מה הייחוד שלי?

כמו לגיבורים מהמיתולוגיה, סופר־גיבורים ומכשפים, לכל אחד יכולות שמאפיינות אותו.

* **שאלו את הילדים:**

* **מה מיוחד בך?**

(התשובה יכולה להיות כל דבר - כשרון ציור, חוש הומור, יכולת ספורטיבית, ידע רב בנושא מסוים וכו')

* **אם היו לך כוחות מיוחדים, מה הם היו?**

הכישוף

במהלך ההצגה איתי, יואב ואיילה עוברים כישוף. איילה מרגישה רזה, יואב מתחיל לנבוח ואיתי בוכה לפתע. הכישוף מאפשר לכל אחד מהם לגלות צד נסתר בתוכו.
* ערכו דיון עם הילדים:

* האם הרגשתם פעם "מכושפים"?
כלומר שצד שבדרך כלל אינו זוכה לביטוי נגלה פתאום?

* אם הייתם עוברים "כישוף",
מה לדעתכם היה מתגלה?

(לדוגמה: הביישנות שלי היתה נעלמת והייתי רץ וקופץ ברחוב / הייתי נהיית התלמידה הכי טובה בכיתה / הייתי אומר לכולם מה שאני חושב עליהם כל הזמן)

3

שאלות לדיון

* מדוע לדעתכם חשבו הילדים שתקווה היא מכשפה?

* האם לדעתכם החרם נגד איילה היה הוגן?

* מה הופך את קבוצת איא! לקבוצת חברים מיוחדת? איך כל אחד מהילדים תורם לאופי של הקבוצה?

* האם היתה לכם פעם קבוצה משלכם?

לכיתות ג' ומעלה:

* דעה קדומה היא עמדה, שלילית בד"כ, כלפי חברים בקבוצה מסוימת. העלו מול הכיתה את הנושא: "אל תשפטו אותי מראש":

* האם אי פעם אמרו עליכם משהו שלא היה נכון? מה עשיתם? איך הרגשתם?

* האם קרה פעם שגיליתם שדעה קדומה או שמועה על מישהו אינה נכונה?